

Jóannes Eidesgaard, landsstýrismaður :

ES brýtur ST-avtalu viðvíkjandi sildini

- Eg ivist ekki í, at Ísland, Føroyar, Noreg og Russland kunnu semjast um eina avtalu, sum tryggjar stovnin av atlanto-skandinavisku sildini, men ES brýtur ST-avtaluna um ferðandi fiskastovnar, og eg mæli norðurlondum, sum eru limir í ES, um at heita á ES um at vísa hógv, segði Jóannes Eidesgaard, landsstýrismaður, í røðu síni á norðurlandaráðsfundinum í gjár

De nordiske lande er i vekslede omfang afhængig af havt og dets ressourcer. For Færøerne er afhængigheden af søen total. Vort land ligger langt ude i oceanet, hvor de fleste ikke ville forvente at finde andet end hav. Færøernes relationer med omverdenen må tage sit udgangspunkt i dette faktum.

Det havretlige regime, der indførtes for ca. 20 år siden, gav Færøerne rådighed over ressourcerne i det omliggende hav. Senere er også de eventuelle ressourcer under havbunden kommet til.

200 miles grænserne har givet os naboer, og dermed afgrænsningsspørgsmål.

Med Norge opnåede vi allerede i 1979 uden besvær en aftale om en midlertidig søvel søkkel som fiskeri, som det summer sig mellem gode naboer og nordiske broderfolk.

Med Island har vi visse uoverensstemmelser om fiskerimidliniens nøjagtige forløb. Vor uenighed om søkkelkravene udenfor 200 sømil er foreløbig uden praktisk betydning.

Værre står det til over for vor sydlige naboer, navnlig Storbritannien. Vi har været enige med dem om, at fiskerigrænsen skal følge midlinieprincippet, men vi er fortsat uenige om, efter hvilken retningslinje midlinien skal defineres. Og om søkkelgrænsen indenfor og udenfor 200 sømil er vi ligeledes dybt uenige. Sammen med den danske regering har vi i årevis forhandlet med regeringen i London om disse spørgsmål. Det har stor betydning for vor fremtid, at disse forhandlinger kan fuldføres på tilfredsstillende vis.

Der er voksende sandsynlighed for oliefund i vore havområder, der kan føre til, at vi ligesom visse andre lande i Norden kan få olieudvinding fra havbunden. I vore forberedelser til en eventuel olieudvinding har vi opnået gode kontakter med myndighederne i andre nordiske olielande. Udnyttelsen af eventuelle olieforekomster vil ske sammen med internationale olieselskaber. Vi har noteret os, at der også er nordiske selskaber, der har vist interesse.

Får vi en betydelig olieudvinding, vil det være til økonomisk fordel for Færøerne, men samtidig en kraf-

tig udfordring til vor traditionelle kultur og levevis.

Et levedygtigt færøsk samfunds sikkerhed må bygges på rimelige økonomiske muligheder. Den indre planlægning er vores eget problem, og vi har været igennem en hård læreproces, men mener nu, at vi er på ret kurs. Andre ting er vi ikke selv herrer over, her sættes betingelserne internationalt eller regionalt. Vi må i vores eget havområde og de, der grænser til, få ti veje en biologisk og økonomisk bæredygtig beskatning af alle de levende ressourcer, også havets pattedyr. Vi må opnå rimelige og balancerede aftaler med vores naboer, når det angår adgang til ressourcer uden for vores eget havområde og samarbejde med dem for at sikre en rationel udnyttelse af ressourcerne uden for kyststaternes eksklusive zoner. Vi må arbejde for at sikre, at den globale forurening ikke truer de havområder, vi fisker i.

Ligeledes er det afgørende for os, at handelen med vores vigtigste produkter, fiskevarer af alle slags, kommer under de samme frihandelsbetingelser, som andre varer på linje med den generelle tendens i verden i dag.

Mens vi generelt må sige, at vi næsten altid er i stand til at finde frem til aftaler med vores nordiske naboer, der er til fordel for begge parter, er der visse konkrete sager, der har skuffet os det sidste år.

Den første angår vores handel med Europa. Vi opnåede forbilligede aftaler med EFTA-landene. Fiskevarer blev behandlet som andre varer. Disse aftaler var reelle frihandelsaftaler, også når det kom til fiskevarer. Med Sveriges og Finlands indtræden i den Europæiske Union, må vi desværre konstatere, at der sker en væsentlig begrænsning af vores markedsadgang til disse to lande, og det kompensations tilbud, der tilbydes os af EU. Jeg vil her meget henstille til, at Sverige og Finland i EU arbejder for handelsaftaler, der indholder de samme elementer af åbenhed, som aftalerne med EFTA-landene.

Det næste er spørgsmålet om den værdygende atlantiskandiske sild, også kaldet den norske værgyende sild, selv om den også gyder om

våren ved Færøerne. Denne bestand er nu efter 25 års fravær ved at vende tilbage med fuld styrke. De fire hovedinteressenter, Island, Færøerne, Norge og Russland er ved at få et aftalesystem på plads, som skal garantere, at denne bestand de kommende år udnyttes forsvarligt. Disse lande har i gennemsnit vel 95% af bestanden inden for deres havområder. I de fire lande er der store forventninger til dette fiskeri, måske til tider urealistiske, men jeg tvivler ikke på, at de 4 kyststater vil nå til enighed. Det er derfor særdeles skuffende, at andre parter, der ikke har nogen historisk tradition for at fiske på denne bestand, benytter sig af, at en del af bestanden til tider stikker næsen udenfor i international forvand. Særligt EU mener, at denne berettiger til at deltage med samme vægt i forvaltningen af denne bestand, som de 4 hovedinteressenter. Dette er urimeligt, og er ikke i tråd med den aftale, der just er indgået i FN om vandrende bestande. Jeg vil henstille til de nordiske lande, der er medlemmer i EU om at mane til besidighedi dette spørgsmål.

Jeg har tidligere nævnt de problemer, samfund som det færøske i Nordatlanten har med den fremherskende tendens til de industrialiserede storbyssamfund til at fordømme os, der fanger hvaler og sæler. Jeg er sikker på, at de nordiske lande i international sammenhæng vil støtte bæredygtig udnyttelse af havets pattedyr.

Tidligere i år ved sessionen i Reykjavik foreslg lagmanden nordisk støtte til et havforskningscenter på Færøerne. Jeg vil endnu en gang nævne dette.

Vores samfund, der har havet som den eneste ressource, er helt afhængig af investeringer i forskning. Vi ser frem til det nyetablerede nordiske atlantssamarbejde, som jeg håber vil give ny viden om erhvervsmuligheder i Nordatlanten. Grundforskning er også vigtig for, at vi skal forstå de basale ændringer i havet korrekt, og ikke foretager os ufornuftige ting, der kan true bæredygtigheden. Færøerne har meget begrænsede muligheder for på egen hånd at udføre grundforskning, og vi må derfor her satse på samarbejde, først og fremmest det nordiske.

Nu er det bl.a. en sikkerhedspolitisk debat, der står på dagsordenen.

Hr. præsident. Lad mig slutte med at sige, at vi på Færøerne, hvor vi ikke har nogen som helst form for militær aktivitet fremdeles er overbeviste om, at det bedste sikkerhedspolitiske våben er den pragmatiske debat.

Hotel Føroyar

JÓLABORDHALD
við

**UNDIRHALDI
DANSI
& skemtilligu
kabarettini**

**»KREPPUNETTIN
AFTUR Á FATINUM«**

& STÓRT KALT BORD

verður 25. nov.

2., 8., 9.

og 16. des.

**Kostnaður fyrri
alt hetta
EINANS KR. 220,-**

**Eisini bjóða vit
»MAT ÚT AV
HÚSINUM« (min. 10 fólk)**

**SERPRÍSIR
fyrri gisting
OLL KVØLDINI**

**Atgongumerkja-
solan er byrjað
BÍLEGGIÐ NÚ!**

*** Ringið 17500 og biðið um faldara ***

Altíð vælkomin á

Hotel Føroyar

Tlf. 17500